

سلامت روان کودک در پرتو شهر دوستدار کودک و حق شادی کودکان

سروش داوران

دانشجو دکتری تخصصی ، گروه حقوق جزا و جرم شناسی ، واحد مراغه ، دانشگاه آزاد اسلامی ، مراغه ، ایران

soroushdavaran@gmail.com

جمال بیگی

دانشیار، گروه حقوق جزا و جرم شناسی، مرکز تحقیقات حقوق، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران نویسنده مسئول

jamalbeigi@iau-maragheh.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: برای دستیابی به سلامت روان کودکان میتوان از روشهایی مختلفی که کنوانسیون های بین المللی معرفی کرده اند بهره برد. این هدف جز با وضع قوانین داخلی کشورها در این خصوص محقق پیدا نخواهد کرد، ما اگر میخواهیم به شهر دوستدار کودک عمل کنیم و یا حق شادی کودکان را تضمین کنیم ابتدا می بایست قوانینی در سطح کشوری برای آن وضع کنیم تا دیگر ارگانها به آن جامه عمل بپوشانند. در کنار وضع قوانین میتوان از عنصر خانواده که مهم ترین بخش یک جامعه است مدد جست چرا که کودک در آن محیط رشد کرده و نیازمند حمایت است.

روش تحقیق: با توجه به هدف پژوهش حاضر، رویکرد توصیفی - تحلیلی به عنوان روش پژوهش حاضر انتخاب شده است که به شیوه اسنادی و کتابخانه ای، اطلاعات مربوطه جمع آوری شده است.

یافته ها: هر دو عنصر خانواده و کودک خوشبختانه در قوانین ما مورد حمایت قرار گرفته اند که میتواند به طور مستقیم یا غیر مستقیم در سلامت روان کودکان موثر باشد از جمله این قانون ها میتوان به قانون اساسی، حقوق شهروند، قانون حمایت از اطفال و نوجوانان و قانون حمایت از خانواده نام برد که اگر به آن عمل شود بخش مهمی از سلامت روان کودکان در کشور ما تامین می شود. در کنار اینها دستیابی به شهر دوستدار کودک نیز میتواند نقش مهمی در سلامت روان کودکان ایفا کند.

نتیجه گیری: تحقق سلامت روان کودکان نیازمند تلاش تمام دولتها و عمل به کنوانسیون های حقوق کودک است و نگاه تک بعدی در این حوزه نمی تواند ما را به هدف که همان تضمین سلامت روان کودک است رهنمود سازد.

کلید واژگان: حقوق کودک، سلامت روان، حق شادی، شهر دوستدار کودک

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجانشرقی، مراغه، بلوار شهید درخشس، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۲۵۵۸۳ - ۰۲۱۳۷۲۵۲۵۰۶ داخلی ۲۲۲ و ۲۲۶

<https://hamayesh.maragheh.iau.ir/salamat1402>

مقدمه

در یک جامعه کودکان از مهم ترین عضوهای آن محسوب میشوند چرا که آینده سازان آن جامعه محسوب میشوند لذا توجه کافی به سلامت روان کودکان موضوع مهمی است که می بایست توجه سیاستمداران را به خود جلب نماید چرا که جوهره هر شخص در همان کودکی شکل میگیرد. از مهم ترین حقوق کودکان میتوان به حق بر آموزش و سلامت و تفریح و بازی و شادی نام برد که همه ی این حقوق در هم تنیده و میتوانند در یکدیگر اثر گذار باشند، زمانی که کودکی از حداقل های حق سلامت برخوردار محروم است قاعدتا صحبت از حق آموزش برای او امری بی فایده است. البته آنچه در این پژوهش مورد بحث است حق سلامت روان کودک و حق شادی اوست و نیز نقشی است که خانواده میتواند در این امر داشته باشد. خانواده که همانا مهم ترین مرکز رفع نیازهای کودک و تربیت اوست میتواند ما را در دستیابی به این حق کودکان یاری نماید هر چند که نمی توان از نقش مدرسه و دولت و سیاستگذاران سخنی نگفت چرا که جامعه موجودی زنده است که هر یک از ارگانهای آن وظایفی بر عهده دارند و نیل به این اهداف جز با همکاری و مشارکت تمام ارگانهای امکانپذیر نیست. ماده ۸۵ حقوق شهروندی بیان می دارد: آرامش، شادابی و امید به آینده ای بهتر، خودسازی معنوی و توان افزایی اجتماعی، برخورداری از زندگی امن و آرام، داشتن فرصت و امکان برای همراهی بیشتر با خانواده، تفریح، ورزش و گردشگری حق هر شهروند است.

بررسی ها نشان می دهد که میزان نمره ی افراد جامعه در سازه ی انزوای اجتماعی، موقعیت اقتصادی و جمعیت خانواده، سهم قابل توجهی را در بحث کودک آزاری و همچنین توجه نکردن به حقوق کودکان و نوجوانان مبنی بر تفریح و سرگرمی را پیش بینی می کند. لذا بحث کودک و تربیت و حقوقش یکی از مباحث مهم حقوق خانواده است چه بسا این موضوع ارتباط و وابستگی عمیق به بحث سلامت خانواده دارد و با توجه به معانی و تفاسیری که در قوانین و عرف و منابع فقهی در خصوص بحث حقوق کودکان وجود دارد پدر و مادر و جامعه مکلف است حقوقی برابر در شان کودک در اختیار آن ها قرار دهند. همچنین شرط اساسی برای بهره مندی کودکان از حقوق در خانه یا جامعه زندگی می کنند، دارا بودن امکانات و شرایطی است که شاید همگی در آن واحد موجود نباشد به این معنی که مشکلات بسیار چه داخلی و چه خارجی می توانند این شرایط را هموار نسازد. (نیاز پور، امیر حسین، رضایی حومدین، ساره، ۱۳۹۶: ۷۶).

بیان موضوع: کودک

صغیر به کسی گفته می شود که نابالغ باشد: به عبارت دیگر وصف صغر در برابر کبر که صفت شخص بالغ است قرار می گیرد. همچنین می توان ملامه صغر را در برابر بلوغ که صفت شخص بالغ است، به کار برد. در زبان عامیانه و نوشته های غیر حقوقی به صغیر، کودک، خردسال، طفل و بچه می گویند. یکی از مباحث مهم حقوق مدنی در باب اشخاص و محجورین مبحث صغار است. وانگهی یکی از اساسی ترین و زیباترین مراحل زندگی هر شخصی دوران کودکی و خردسالی اوست. مسائل دوران کودکی در شاخه های مختلف علوم انسانی به فراخور طبع هر علمی مورد بررسی قرار گرفته و دانشمندان رشته های مختلف گوشه هایی از زندگی دوران خردسالی را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده اند. متخصصان علوم تربیتی و روان شناسی هر یک ابعاد گوناگون از این زندگی را بررسی کرده اند. اگرچه مسائل مورد بررسی هر یک به نوبه خود

در زندگی کودک مهم و با ارزش و قابل مطالعه و امعان نظر است ، در علم حقوق فقط چهره های خاصی از زندگی صغار مورد مطالعه و بررسی قرار می گیرد . (صفایی ، ۱۴۰۱ : ۲۲۶)

کودک را می توان از منظرهای متفاوت تعریف کرد اگر بخواهیم از منظر حقوق ایران به تعریف ان بپردازیم باید به قانون مجازات اسلامی و قانون مدنی رجوع کنیم: در تبصره یک قانون ۴۹ مجازات اسلامی مقرر شده است که : منظور از طفل کسی است که به حد بلوغ شرعی نرسیده باشد . در ماده ۱۲۱۰ قانون مدنی نیز برای پسر ۱۵ سال تمام قمری و برای دختر ۹ سال تمام قمری است . اگر هم بخواهیم کودک را از منظر شریعت اسلام تعریف کنیم باید گفت از نظر فقهای اسلام ادوار مختلف انسان به سه دسته تقسیم میشوند : از ولادت تا ۷ سالگی و از ۷ سالگی تا بلوغ و نیز بلوغ من بعد که شخص بالغ میباشد و کودک اساسا در از نظر عقلی و جسمانی هنوز به مرحله تکوین وارد نشده است هم چنین باید گفت بلوغ از نظر فقهای اسلام در پسران سنین ۱۳ تا ۱۶ سال و در دختران ۹ تا ۱۳ سال است . اما تعریف کودک از نظر کنوانسیون های بین المللی چیست ؟ پیمان نامه حقوق کودک کنوانسیون بین المللی است که به حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کودکان میپردازد . این کنوانسیون کودک را هر شخص زیر ۱۸ سال میدانند .

سلامت روان

سلامت روان به رفاه احساسی و روانی فرد مربوط است . داشتن سلامت که زندگی شاد و سالمی داشته و توانایی غلبه بر مشکلات را نیز داشته باشد . طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی سلامت روان شامل توانایی لذت بردن از زندگی، توانایی بازگشت به زندگی بعد از غم و ناراحتی زیاد ، توانایی میانه روی، توانایی انعطاف پذیری و سازگاری ، داشتن احساس امنیت و آرامش و خود باوری است .

در تعریف سلامت روان و شاخص های آن دیدگاه های گوناگون وجود دارد . به عنوان مثال : روان کاوان معتقد شخصی از سلامت روان برخوردار است که "خود" در ساختار شخصیت او به تکامل لازم رسیده باشد و بتواند تعارض میان خواست های " نهاد " و محدودیت های "فراخود" را بر اساس عقل و منطق حل کند . گروهی دیگر از روانشناسان و روان درمانگران فردی را از لحاظ روانی سالم می دانند که احساس اجتماعی در او رشد یافته و قادر است ارتباط سازنده ای با دیگران برقرار سازد . چنین کسی ضمن احساس احترام نسبت به خود و دیگران ، کمبود های خویش را قبول دارد و انعطاف پذیر است (بانو رحیمیان ، ۱۳۷۸ : ۱۷۴) .

شهر دوستدار کودک

قطعا برای دستیابی به حق شادی کودکان یکی از راهکارها بهبود زندگی شهری برای کودکان است . تاثیر و نقشی که یک محیط شهری در افراد بزرگسال دارد با کودکان متفاوت است و لذا می بایست این نقش و اثر را در ذهن و فکر کودکان لحاظ کنیم چرا که اگر می خواهیم کودک ما کنجکاو و پرسشگر پرورش یابد و شهر محیطی برای رشد فکری و ذهنی و جسمانی او باشد شهر هم باید با این هدف بنا سازی شود آموزش بسیاری از مفاهیم به کودکان در لباس محیط شهری میتواند اثر گذار تر باشد ، مفاهیمی همچون وطن دوستی ، حفظ محیط زیست

احترام به والدین ، منزلت تحصیل و ... می تواند در محیط شهری آموزش داده شود ان هم به صورت جذاب که باب میل کودکان باشد . در سال ۲۰۰۰ میلادی دبیرخانه جهانی شهر های دوستدار کودک ایجاد شد تا دولت ها را رهنمود به شهر دوستدار کودک کند . اساسنامه این سازمان شرح زیر را به ما ارایه میدهد :

. تحقیقات میدانی و نوآوری توسط دولت محلی در جهت احقاق حقوق کودک

. گسترش شبکه بر اساس اطلاعات کودکان در جهت ایجاد شهر ایده آل برای آنها

. حمایت از گسترش نشریات و ترویج و توسعه شهر های دوستدار کودک در مراکز محلی و جهانی بر اساس معیارها و اساسنامه سازمان ملل متحد جهت توسعه شهر های دوستدار کودک

اما این نیازهای شهری کودک برای شهر دوستدار کودک چیست ؟ و شامل چه ابعادی می شود ؟ این نیازها اغلب شامل نیاز به بازی و سرگرمی و نیاز به فضای سبز و بهداشت و و الخصوص امنیت می شود و نیاز هایی مثل نیاز به آموزش و پرورش خلاقیت کودکان در محیط شهری در درجه و مرحله بعدی قرار میگیرد . نیاز به امنیت خود دارای ابعاد متفاوت و گوناگونی است ، این امنیت هم می تواند مربوط به ایمن بودن خیابان ها و پارک ها باشد و هم کاهش خطرهایی که ممکن است وسایل نقلیه برای کودکان ایجاد کنند و یا مواردی دیگر از قبیل ایجاد وسایل بازی ایمن تا که این وسایل باعث آسیب و خطر برای کودکان نشود . مورد دیگر نیز میتواند ایجاد تصاویر و دیوار نگارهای شاد و جذاب باشد تا کودک در محیط شهری احساس امنیت و آرامش کند .

نقش خانواده در سلامت روان کودک

خانواده به عنوان عضوی از جامعه و محل رشد و پرورش کودک نیز می بایست مورد حمایت قرار گیرد . در این مورد ماده ۱۸ کنوانسیون حقوق کودک بیان میدارد :

۱. کشورهای طرف کنوانسیون بیشترین تلاش خود را برای تضمین به رسمیت شناختن این اصل که هر دو والد کودک مسئولیت های مشترکی در مورد رشد و پیشرفت کودک دارند به عمل خواهند آورد (والدین و یا قیم های قانونی مسئولیت عمده را در رشد و پیشرفت کودک بر عهده دارند)

۲. کشورهای طرف کنوانسیون به منظور تضمین و اعتلای حقوقی که در این کنوانسیون بیان شده همکاریهای لازم را با والدین و قیم های قانونی در جهت اجرای مسئولیت برای تربیت کودک به عمل خواهند آورد و ایجاد موسسات ، تسهیلات و خدماتی را برای نگهداری کودکان تضمین خواهند کرد .

۳. کشورهای طرف کنوانسیون تمام اقدامات لازم را در جهت تضمین حق استفاده کودکانی که دارای والدین شاغل می باشند از خدمات و تسهیلات مربوط به نگهداری کودکان بعمل خواهند آورد .

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجانشرقی، مراغه، بلوار شهید درخشی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه ، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی ، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۵۵۸۸۳ - ۰۲۱۳۷۵۵۲۰۶ داخلی ۲۲۶ و ۲۲۳

<https://hamayesh.maragheh.iau.ir/salamat1402>

اما در قانون اساسی کشور ما هم خانواده به عنوان عنصر مهم جامعه توجه شده است. اصل دهم قانون اساسی ما بیان میدارد: از آن جا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است همه قوانین و مقررات و برنامه ریزی های مربوط باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد. با تکیه بر این رویکرد قانون اساسی دولت می بایست تمام شرایط لازمه را جهت رشد کودکان در خانواده را برآورده سازد. اقداماتی مثل بهبود وضعیت اقتصادی خانواده ها، تشویق به فرزند آوری، اعطای وام و تسهیلات به زوجین و نیز برگزاری کلاسهای آموزشی برای والدین تا فرزندان خود را به خوبی تربیت نمایند. در نتیجه با نگاه به اسناد بین المللی و حتی قوانین داخلی کشور خودمان می توان به نقش خانواده برای دستیابی به سلامت روان کودک پی برد.

البته به نظر جامعه شناسان جامعه پذیری در یک جریان زمانی و در دوره های مختلف زندگی صورت می گیرد، ولی ((مهم ترین بخش جامعه پذیری در طی دوران نوزادی و کودکی یعنی زمانی که پایه های بعدی شخصیت گذارده می شود تحقق می باید)) در این دوران خلق و خو ها، اعتقادات، حالات، ملکات و آداب و عادات فرد، تنها متأثر از خانواده است و در تعامل با اعضای خانواده شکل می گیرد. از این رو خانواده در تعلیم و تربیت افراد نقش اصلی و اول را بر عهده دارد. لذا اولین مرحله فرهنگ پذیری افراد از نهاد خانواده شروع می شود. دین اسلام برای نهاد خانواده در امور تربیت فرزندان خصوصا در مراحل اولیه زندگی، نقش بسزایی قائل است (قاسمی روشن، ابراهیم (۱۳۸۱): ۱۷).

حمایت از حق شادی کودکان در حقوق داخلی

"از زمانی که دولت ها در معنای نوین آن، پس از قرن شانزدهم میلادی شکل گرفتند تا به امروز شاهد دگرذیسی در کارکرد دولتها بوده ایم. از دولت های حداکثری که در بسیاری از حوزه های اجتماعی و حتی خصوصی مداخله می نمایند. با هر فلسفه و دیدگاهی، دولت ها و جامعه مدنی در کشورهای توسعه یافته بخش قابل ملاحظه ای از تلاش و سرمایه گذاری خود را معطوف به جلب رضایت شهروندان، سلامت روح و روان، امنیت خاطر و لذت و شادایی آن ها کرده اند. این نوع نگاه به حق شادی در بعضی جوامع غربی احتمالا مرهون نگرش های انسان محور حاکم بر فلسفه مدرن غرب است و در کشورهای آمریکای لاتین احتمالا ناشی از سنت های حاکم و علاقه های دیرین آن سرزمین می باشد. همانطور که ممکن است در برخی از فرهنگ ها و کشور ها به دلیل اولویت وجوه روحانی و معنوی زندگی یا اقتضای فرهنگ عمومی آن دیار ((حق شادی)) در اولویت های اجتماعی نباشد" (فنازاده، پورسعید ۱۳۹۸: ۲۰۱). حمایت از کودکان در حقوق کشور ما نیز مهجور نمانده و کودک مورد حمایت قانونگذار قرار گرفته است. درست است که صرف حمایت از کودک را نمی توان حمل بر حمایت و تضمین حق شادی کودکان دانست اما واضح و روشن است که حمایت از کودک در سطح کلان قانون بسیار مهم است. این قانون که همان قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۹۹ است به حمایت از کودک و نوجوان که همان شخص زیر ۱۸ سال است پرداخته است. در ماده ۳ این قانون قانونگذار به حمایت از کودکان (که مورد بحث ما است) که بر اثر عوامل مختلف فیزیکی و جسمانی و نیز به مخاطره افتادن وضعیت آموزشی، امنیتی، و اخلاقی و ... به حمایت پرداخته است سپس این ماده در ادامه به تعیین این مصادیق میپردازد. مصادیقی مثل بد سرپرستی کودکان، زندانی شدن والدین، اعتیاد والدین به هرگونه مواد روانگردان یا حتی قمار، باز ماندن طفل از ادامه تحصیل، طرد شدن طفل از سوی خانواده، اختلال هویت جنسی کودک، هر گونه وضعیت زینبار ناشی از فقر شدید، آوارگی و بی پناهی، فرار مکرر از خانه و مدرسه، سو رفتار نسبت

به طفل و یا هرگونه بهره کشی از او و ... همانگونه که مشاهده می شود قانونگذار به حمایت همه جانبه از حقوق کودک پرداخته تا کودک دچار بزه دیدگی از جانب سرپرست یا والدین خود نشود، جوانی که در قانون از آنها نام برده شده و مقرر گردیده به نظر نگارنده کاملاً مربوط به حمایت از حق شادی کودکان نیز است چرا که قانون حمایت از کودک مصوب ۹۹ از حقوق اولیه و حداقلی یک کودک دفاع کرده و به دنبال زندگی سالم کودک که همان زندگی شاد است نیز هست. البته این قانون به همین جا ختم نمی شود و در ادامه به بررسی موارد دیگر آن خواهیم پرداخت.

این قانون همچنین در ادامه سازمان ها و وزارتخانه ها را مأمور تضمین اجرای این قانون کرده است من جمله الف) سازمان بهزیستی کشور و (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی پ) سازمان زندانها و اقدامات تامینی و تربیتی کشور ت) وزارت کشور ث) وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی ج) وزارت بهداشت چ) وزارت آموزش و پرورش ح) سازمان صدا و سیما

اگر بخواهیم از بین مواردی که حقوق کودک به آن وزارتخانه یا سازمان تکلیف به حمایت از کودک کرده است اشاره کنیم وزارت آموزش و پرورش کشور است. مدرسه خانه دوم کودک است و بخش مهمی از وقت و زمان کودک در مدرسه در کنار آموزگاران سپری می شود از همین نکته میتوان اهمیت و نقش مدرسه در زندگی کودک را شناخت و البته همه ی بعد مدرسه به آموزش ختم نمی شود بلکه مدرسه محلی برای بازی، و تفریحات گروهی کودک باهمسالان خود نیز است، موردی که در کشور ما به آن بی توجهی شده و در مدارس به بعد آموزش آن تاکید می شود که این قضیه در دراز مدت باعث دل مردگی و خستگی کودکان از محیط آموزشی شده و نتایج زیانباری برای روح و حق شادی کودکان دارد فلذا آموزش و پرورش می بایست در ایجاد فضای شاد در مدارس تلاش کند نکته ای که متأسفانه در قانونگذاری و خط مشی کشور ما به آن توجهی نشده است. این اقدامات می تواند مواردی از نظیر ایجاد کارگاه های مهارت آموزی برای کودکان به تناسب علاقه آنها باشد و نیز برگزاری سفرهای علمی، سیاحتی و یا آشنایی کودکان با هنرهای نظیر سینما و موسیقی و ... یا برگزاری مسابقات ورزشی در رشته های مختلف باشد. مورد دیگری که به آن می توان اشاره کرد منشور ابلاغی رییس جمهور در خصوص حقوق شهروندی است، این منشور در ماده ۸۵ خود بیان میدارد:

آرامش، شادابی، امید به آینده ای بهتر با خودسازی معنوی، توان افزایی اجتماعی، برخورداری از زندگی امن و آرام، داشتن فرصت و امکان برای همراهی بیشتر با خانواده، تفریح، ورزش، گردشگری حق هر شهروندی است.

در این ماده هر چند نامی از کودکان برده نمی شود اما اشاره که متن ماده دارد به تمام اشخاص و احاد جامعه است فلذا میتوان آن را به کودکان تسری بخشید. در ماده دیگر یعنی در ماده ۳۲ حقوق شهروندی بیان می شود: ((کودکان حق دارند به اطلاعات مناسب با سن خود دسترسی داشته باشند و نباید در معرض محتوای غیر اخلاقی، خشونت آمیز و یا هر نوع محتوایی قرار گیرند که موجب غلبه یا ترس یا بروز آسیب جسمی یا روانی شود.))

این ماده بر خلاف ماده قبلی که ماده ای برای تمام اشخاص و کلی بود خصوصاً در مورد کودکان است و از حق گردش آزاد اطلاعات و دسترسی به آن و نیز احساس امنیت آنان در عین حال حفاظت از محتوای فضای مجازی برای کودکان اشاره دارد که از کودکان در برابر محتوای غیر اخلاقی و یا خشونت آمیز پیشگیری می کند. این ماده به خوبی به بعدی که کودکان امروزه بیشتر درگیر آن هستند توجه کرده است و آن بعد حضور کودک در فضای مجازی است که مشخصاً کودک بخشی از تایم روزانه خود را در آن سپری میکند و بی توجهی در

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجانشرقی، مراغه، بلوار شهید درخشس، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۵۵۸۸۳ - ۰۲۱۳۷۵۵۸۰۶ داخلی ۲۲۶ و ۲۲۷

<https://hamayesh.maragheh.iau.ir/salamat1402>

دسترسی آنان به تمام اطلاعات فضای مجازی می تواند در شخصیت کودک مخرب باشد. البته این ماده در عین اینکه میخواهد از کودک در برابر اطلاعات غیر اخلاقی و خشونت آمیز و نامناسب حفاظت کند حق مهم او یعنی دسترسی به اطلاعات مناسب سن خود خود را گوشزد کرده است تا باب قطع دسترسی کامل کودکان به اطلاعات و محتوای فضای مجازی به بهانه وجود محتوای نامناسب را بسته باشد. البته که این حمایت از کودک محدود به دولت نشده و خانواده ها و مدارس و حتی صدا و سیما می بایست در این باب کودک را یاری نمایند تا او در فضای مجازی در عین دسترسی به اطلاعات مفید موجب رشد فکر و ذهن خود شود.

نتیجه گیری

طبعاً با آنچه گفته شد دستیابی به سلامت روان کودک دارای ابعاد گوناگونی بوده که عمل به تمام جوانب آن ضروری می نماید. کشورها و متصدیان امور آن ها می بایست با همکاری فعالانه با یکدیگر و نیز عمل به کنوانسیون های حقوق کودک به این مهم دست پیدا کنند چرا که در نهایت خود این کشورها و سلامت جامعه جهانی است که از آن نفع میبرد. در کشور ما نیز خوشبختانه رسیدن به سلامت روان کودک در نقاطی از قوانین داخلی مد نظر قرار گرفته است در قوانینی مانند قانون حمایت از اطفال و نوجوانان مصوب ۹۹، قانون حمایت از خانواده و حتی قانون اساسی میتوان رگه هایی از امید برای دستیابی به سلامت روان کودکان را دید. هر چند که صرف قانون گذاری ما را به هدف ذکر شده نرسانده و نیاز به اهتمام بیشتر در بخش اجرای این قوانین هستیم و لازم است قانون گذار محترم در عین توجه به کنوانسیون های بین المللی حقوق کودک و نیز حق شادی کودکان و شهر دوستدار کودک ضمانت اجرایی را برای اجرای بهتر این قوانین به کار گیرد. در کشور ما با بهره گیری از قانون حمایت از اطفال و نوجوان مصوب ۹۹ سازمان ها و ارگان هایی نظیری سازمان بهزیستی کشور، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی، سازمان زندان های و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، وزارت کشور، وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش می توانند ما را در این امر یاری دهند که البته در کنار این سازمان ها نقش نهاد خانواده را نمی توان نادیده گرفت، پس از نهاد خانواده به نظر میرسد وزارت آموزش و پرورش در تربیت و رشد فکری کودک و شهرداری ها در به کارگیری محیط دوستدار کودک می توانند نقش پر رنگ تری را نسبت به دیگر ارگانها داشته باشند. در نهایت همانطور که سخن رفت نیل به هدف نهایی یعنی تضمین سلامت روان کودک نیازمند اقدامات چند بعدی و بین المللی کشورها با کنوانسیون های بین المللی حقوق کودک و نیز همکاری کشورها با یکدیگر در کنار وضع قوانین و ضمانت اجرایی مناسب در قوانین داخلی خودشان است.

منابع

۱. بانو رحیمیان ، حوریه (۱۳۷۸) : نقش عوامل اجتماعی - فرهنگی در سلامت روان کودک و نوجوانان ، نشریه پیوند ، شماره ۲۴۲ آذر . ۳۸ - ۴۵ .
۲. پیوندی ، غلامرضا (۱۳۹۰) . حق کودک . تهران ؛ سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی .
۳. سلامی ، شهرام و مظه‌ری ، محمد (۱۳۹۹) . حقوق کودکان در حوزه حقوق شهری در پرتو کنوانسیون حقوق کودک . فصلنامه حقوق کودک ۲(۶) . ۱۱ - ۴۲ .
۴. سلامی ، شهرام ، زارع اسفیدانی ، زهرا و حسنی ، سحر : معتمد نژاد ، رویا (۱۴۰۱) . حق بر سلامت روان کودکان در فضای مجازی در پرتو نظام حقوقی ایران ، اسلام و اسناد بین المللی حقوق بشر ، نشریه پژوهشنامه حقوقی اسلامی . بهار ۱۴۰۱ - (۵۵)۱ . ۱۳۱ - ۱۶۰ .
۵. صفایی ، سید حسین (۱۴۰۱) . حقوق اشخاص و مجبورین چاپ سی و سوم . تهران . انتشارات سمت .
۶. فنازاده ، رضا ؛ پورسعید ، رامین . (۱۳۹۸) . ضرورت شناسایی و حمایت از حق شادی کودکان در نظام حقوق داخلی و بین الملل . نشریه حق کودک شماره ۳ . ۱۹۳ - ۲۱۲ .
۷. قاسمی روشن ، ابراهیم (۱۳۸۱) . ((توانمندی خانواده در پیشگیری از انحرافات اجتماعی)) مجله مطالعات راهبردی زنان ، ۱۷ (۱) : ۱ - ۲۹ .
۸. کیانی ، اکبر و اسماعیل زاده کواکی ، علی (۱۳۹۱) . ((تحلیل و برنامه ریزی شهر دوستدار کودک از دیدگاه کودکان)) مجله باغ نظر ، ۹ (۲۰) : ۵۳ - ۶۳ .
۹. نیاز پور ، امیر حسین و رضایی حومدین ، ساره (۱۳۹۶) . فصلنامه مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی ۳ (۱) ، صص ۷۵ - ۸۸ .
۱۰. هاشمی ، سید محمد (۱۳۸۳) . حقوق اساسی و ساختارهای سیاسی تهران : انتشارات میزان .

Children's Mental Health in The Light of Child-Friendly City and Children's Right to Happiness

Soroush Davran

Ph.D Student , Department of Criminal Law & Criminology, Law Research Center, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran

soroushdavaran@gmail.com

Jamal Beigi

Associate Professor, Department of Criminal Law & Criminology, Law Research Center, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran (Corresponding Author)

jamalbeigi@iau-maragheh.ac.ir

Abstract

Background and Aim : To achieve children's mental health, different methods introduced by international conventions can be used. This goal will not be achieved except by establishing the internal laws of the countries in this regard. If we want to act as a child-friendly city or guarantee the children's right to happiness, we must first establish laws for it at the country level so that other bodies can follow suit. Cover up In addition to making laws, you can seek help from the family element, which is the most important part of a society, because the child grows up in that environment and needs support .

Research Method : According to the purpose of the current research, the descriptive-analytical approach has been chosen as the method of the current research .

Findings : Fortunately, both elements of the family and the child are supported in our laws, which can be directly or indirectly effective in the mental health of children, including the constitution, citizen's rights, child protection law and Adolescents and family protection law is mentioned, if it is implemented, an important part of the mental health of children in our country will be provided. Besides these, achieving a child-friendly city can also play an important role in children's mental health .

Conclusion: The realization of children's mental health requires the efforts of all governments and the implementation of child rights conventions, and a one-dimensional view in this field cannot guide us to the goal of ensuring children's mental health .

Keywords: Child Rights , Mental Health , Right to Happiness , Child-Friendly City